

VERSENYTANÁCS

Vj/007-037/2011.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a dr. H. S. jogi igazgató és a Móricz és Varjú Ügyvédi Iroda által képviselt **Invitel Távközlési Zrt.** (Budaörs) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tárgyában folytatott versenyfelügyeleti eljárásban – nyilvános tárgyalást követően – meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti, egyben kötelezi az Invitel Távközlési Zrt.-t az általa tett, alábbiak szerinti vállalások teljesítésére:

- (1) 2012. február 01. napjától kezdődően lehetővé teszi előfizetői részére HDMI-kimenettel rendelkező set-top-box-ok havi bérleti díj ellenében történő igénybe vételét. Ezt a lehetőséget meglévő és új előfizetői számára is biztosítja.
- (2) A HDMI set-top-box-ok havi bérleti díját az előfizetői szerződés időtartamától függően alakítja ki azzal, hogy azok – a jelenlegi rendszerben alkalmazott díjazáshoz képest számított – többlet bérleti díja legfeljebb havi bruttó 1.500,- Ft lesz. Ennek megfelelően a HDMI set-top-box-ok havi díjának összege
 - 1.500,- Ft lesz határozott időtartamú (vagy hűségidő vállalásával megkötött) szerződés esetén, és
 - az Általános Szerződési Feltételekben megállapított díjszabás szerinti díj (azaz jelenleg bruttó 832,- Ft, ami az ÁFA emelkedése esetén azzal egyező mértékben emelkedhet) + 1.500,- Ft, azaz összesen bruttó 2.332,- Ft lesz határozatlan időtartamú szerződés esetén.
- (3) Az 1.500,- Ft-os díjat 2013. január 31. napjáig nem emeli, és abba az ÁFA emelkedését sem építi be, valamint az előfizetőket egyéb fizetési kötelezettség a set-top-box-ok használatával kapcsolatban nem fogja terhelni.
- (4) Az új set-top-box-ok bevezetéséről és annak többlet-díjáról – a vállalt határidőt megelőzően legalább 30 nappal a módosított Általános Szerződési Feltételek megküldésével – értesíti a felügyeleti hatóságot, illetve az Általános Szerződési Feltételekben meghatározott módon (számlalevélen) értesíti előfizetőit.
- (5) A fentiekben túl az új set-top-box-ok bérelhetőségének bevezetését megelőzően honlapján és számlalevélen is tájékoztatja meglévő előfizetőit arról, hogy a jelenlegi set-top-box-ok csak analóg videó kimenettel rendelkeznek, és a digitális kimenetű set-top-box-ok beszerzése és elérhetővé tétele folyamatban van.
A tájékoztatás szövegét annak konkrét formájához igazodva fogalmazza meg az eljárás alá vont, azonban azok az alábbi elemeket minimálisan tartalmazni fogják:

- jelenleg a digitális tévészoolgáltatáshoz biztosított set-top-box készülék csak analóg TV csatlakozással rendelkezik,
- az Invitel Zrt. 2012. február 01. napját követően HDMI-kimenettel rendelkező set-top-boxok bérlését is lehetővé teszi,
- ezt milyen módon, feltételekkel és milyen díjon lehet igénybe venni.

(6) Továbbá, a Versenytanácsot legkésőbb 2012. február 28. napjáig tájékoztatja a fentiek teljesítéséről, az Általános Szerződési Feltételek módosított rendelkezéseinek, a számlalevélen történt értesítés szövegének és mintapéldányának, a honlapon közzétett tájékoztatás szövegének, valamint bármely egyéb kommunikáció ismertetésének a megküldésével.

A végzéssel szemben a közléstől számított nyolc napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó, de a Fővárosi Bírósághoz címzett jogorvoslati kérelemmel lehet élni.

I n d o k o l á s

I.

Az eljárás megindításának körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) a 2011. február 1-jén kelt Vj/007/2011. számú végzésével annak vizsgálatára indított eljárást a FiberNet Kommunikációs Zrt. (a továbbiakban: FiberNet vagy eljárás alá vont) ellen, hogy az eljárás alá vont a 2008. november 3-tól kezdődő időszakban megsértette-e az Fttv. rendelkezéseit, amikor a digitális kábeltelevíziós szolgáltatását egyes kommunikációs eszközein a digitális műsorszórás előnyeit hangsúlyozva népszerűsítette, azonban az általa kínált egyes kábeltelevíziós csomagok analóg csatlakozású, digitális csatlakozásra nem alkalmas, HDMI-kimenettel nem rendelkező set-top-box-szal voltak igénybe vehetők.
2. A GVH vizsgálata az eljárás alá vont digitális kábeltelevíziós szolgáltatásának népszerűsítésével összefüggő, 2008. november 3. és a versenyfelügyeleti eljárás indítása, azaz 2011. február 1. közötti, teljes tájékoztatási gyakorlatára terjedt ki.
3. A GVH a 2011. október 11-én kelt Vj/007-028/2011. számú végzésével az eljárás alá vont jogutódjaként az Invitel Távközlési Zrt.-t a versenyfelügyeleti eljárásba bevonta.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozás

4. A FiberNet főtevékenysége a vizsgált időszakban a vezetékes távközlési szolgáltatás, ezen belül kábeltelevízió, telefon- és internet hozzáférés biztosítása volt. 2007 végén a budapesti régióban, 2008-ban pedig 20 vidéki városban indította el digitális televíziós szolgáltatását. Nettó árbevétele 2010-ben 9.086.871.000 Ft volt.¹
5. Az eljárás alá vont vállalkozás felett a 2010. november 19-én kötött üzletrész adásvételi szerződés értelmében a Magyar Telecom B.V. szerzett irányítást, mely összefonódást a

¹ Vj/007-023/2011. számú irat

GVH a 2010. december 23-án kelt, Vj/117-076/2010. számú határozatával engedélyezte. Ezzel párhuzamosan az eljárás alá vont egyes kábelhálózatai és az azokhoz kapcsolódó ügyfélállomány által alkotott vállalkozásrész felett a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft. szerzett irányítást, amit a GVH 2011. február 8-án kelt, Vj/118-028/2010. számú határozatával engedélyezett. A FiberNet egyes előfizetői ez utóbbi tranzakció következtében 2011. április 1-től a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft. ügyfeleivé váltak, míg a FiberNet 2011. szeptember 30-tól hatályos, átalakulással történő megszűnését követően az eljárás alá vont jogutódja a Magyar Telecom B.V. vállalkozáscsoportjába tartozó Invitel Távközlési Zrt. lett.

III.

Az analóg és a digitális televíziós műsorterjesztés

6. A GVH a Vj-144/2009. és a Vj-63/2010. számú versenyfelügyeleti eljárásokban, továbbá a jelen versenyfelügyeleti eljárás keretében is megkereséssel fordult a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NMHH), illetve jogelődje, a Nemzeti Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NHH) felé, a hatóságnak az analóg és digitális televíziós műsorok, illetőleg az analóg és digitális műsorterjesztés közötti különbségekkel kapcsolatos álláspontja megismerése érdekében. Az NHH és az NMHH állásfoglalásai² alapján az alábbi főbb következtetések adódnak.
7. Analóg műsorok esetén egy csatornának az átvitele (kép és hang) 8 vagy 7 MHz sávzélességet igényel. A technológia sajátossága, hogy csökkenő vételi térerősség esetén a kép egyre zajosabbá, felismerhetetlenebbé válik, továbbá a kép és a hang átvitelén kívül legfeljebb teletext átvitele lehetséges. Digitális műsor esetén ezzel szemben egy analóg csatorna helyén 4-12 digitális csatorna vihető át egy multiplexben, a kép-, illetve hangjel a teljes átviteli út során (a fejállomástól az előfizetői végberendezésig) digitális, és az átviteli úton fellépő zavaró jelek másképp jelentkeznek, mivel ezeket a hibákat a hibajavító dekódoló egy bizonyos mértékig kijavítja. Ennek következtében a tévé képernyőjén a kép hibátlan lesz, a hangszóróban zaj, zavar nem hallható. A digitális műsorelosztás az analóg technikához képest plusz szolgáltatások igénybe vételét is lehetővé teszi (pl. elektronikus műsorújság, késleltetett műsornézés stb.).
8. A digitális jelek vételére és megjelenítésére – amennyiben a televízió-vevőkészülék nem rendelkezik integrált vevővel – ún. set-top-box segítségével nyílik lehetőség. A set-top-box-ok lehetnek kizárólag analóg csatlakozásúak vagy digitális csatlakozásra (is) alkalmasak. A televíziókészülék adottságaitól függően a jelek set-top-box segítségével történő megjelenítése háromféle módon történhet. A csak analóg kép- és hangjelet fogadni képes televíziókészülék esetén, ha a készülék nem tud feldolgozni digitális jeleket, és a fogyasztó nem rendelkezik digitális erősítővel sem, a szolgáltató analóg kép- és hangjelet ad a televíziókészülék bemenetére, amely a képet és a hangot is így jeleníti meg. Az analóg képjelet és digitális hangjelet fogadni képes televíziókészülék esetén a készülék szintén nem tud feldolgozni digitális jeleket, így a szolgáltató analóg képjelet ad a televíziókészülék bemenetére, de a fogyasztó digitális hangkimeneten keresztül csatlakozik a digitális hangerősítőkre. Végül a digitális hang- és képjelet fogadni képes televíziókészülék (Full HD, HD Ready) esetén a set-top-box digitális csatlakozója, valamint a televízió digitális hangkimenetének segítségével, illetve a digitális hangjeleket fogadni tudó hangerősítő berendezés segítségével kerülnek megjelenítésre a digitális jelek.

² Vj/007-011/2011. számú irat és Vj/007-017/2011. számú irat 1., 2. és 3. mellékletei

9. Kizárólag analóg jelet fogadó televíziókészülék használata esetén a digitális jelet minden esetben analóggá kell alakítani, a jelalakítás technológiai szükségszerűség. A set-top-box és a televíziókészülék digitális jeltovábbítást lehetővé tévő (az ún. HDMI-csatlakozón történő) összekapcsolása esetén erre az átalakításra nincs szükség.
10. A digitális kábeltelevíziós szolgáltatás vételére és az abban rejlő előnyök kihasználására, az elérhető speciális szolgáltatások használatára az analóg csatlakozású set-top-box alkalmas. Csak analóg csatlakozóval rendelkező televíziókészülékkel történő alkalmazása esetén nincs is szükség további, a digitális jelátvitelben egyébként még rejlő képességek kiaknázására (ezért a HDMI-csatlakozó set-top-box-ba történő beépítése ilyenkor felesleges, és jelentős többletköltséget is eredményezne a gyártók, szolgáltatók számára). Az NMHH kiemelte ugyanakkor, hogy jogosnak tartható azon előfizető igénye is, aki HDMI-csatlakozóval felszerelt televíziókészülékéhez HDMI-csatlakozóval rendelkező készüléket akar kapni a szolgáltatótól, hogy azon keresztül kihasználhassa televíziója HD képességét, élvezhesse a többcsatornás hangzást és teljes digitális átvitel révén biztosított jobb minőséget, elhagyva az analóg konverzió által okozott minőségromlást. Analóg csatlakozású set-top-box-szal ugyanis műszaki szempontból mindenképpen rosszabb lesz a kép, hiszen a set-top-box-ban kényszerből történik egy digitális-analóg átalakítás, a megjelenítést biztosító televíziókészülékben pedig ilyen esetben egy analóg-digitális visszaalakításra van szükség a képpontok közvetlen vezérléséhez.
11. A fentiekre tekintettel az a digitális kábeltelevízió szolgáltatás, amely a fogyasztó számára kizárólag analóg csatlakozású, digitális csatlakozásra nem alkalmas set-top-box-szal vehető igénybe, műszaki szempontból (ha a szolgáltatás szempontjából esetlegesen digitális szolgáltatásnak is lehetne minősíteni) nem tekinthető digitális szolgáltatásnak, hiszen a végén analóg kép- és hangjelek jelennek meg.
12. Az NMHH álláspontja szerint a technológiai fejlődés és a piaci viszonyok változása nyomán egyre elterjedtebb a HDMI-csatlakozóval felszerelt televíziókészülékek használata, így egyre fontosabbá válik a megfelelő HDMI-csatlakozóval felszerelt set-top-box-ok biztosítása a kábeltelevíziós szolgáltatást igénybevevő felhasználóknál.

IV.

Az eljárás alá vont digitális kábeltelevíziós szolgáltatása

13. Az eljárás alá vont 2007 decemberétől nyújtott digitális kábeltelevíziós szolgáltatást az ország 180 településén. A vizsgált időszakban az alábbi digitális programcsomagokat³ kínálta a fogyasztók számára:
 - „Digitális Alap” csomag 2007. december 1-jétől,
 - „Digitális Családi” csomag 2007. december 1-jétől,
 - „Digitális Extra Családi” csomag 2010. február 1-jétől,
 - „Digi Midi” csomag 2010. február 10-től.
14. Az egyes digitális programcsomagok közötti különbség a kínált csatornák számból eredt, melyekhez kiegészítésként tematikus ún. minicsomagok voltak rendelhetők, amelyek a fogyasztók kiemelt érdeklődési körét felölelő, az egyes csomagokban nem található csatornákból álltak.

³ Vj/007-006/2011. számú irat 11. pont

15. Az eljárás alá vont a digitális kábeltelevíziós szolgáltatása célcsoportjának a következő fogyasztói rétegeket tekintette:
- analóg kábeltelevíziós előfizetéssel rendelkező,
 - 25-49 év közötti életkorú,
 - demográfiaileg heterogén, fiatal, középosztálybeli,
 - átlagos vagy annál magasabb anyagi helyzetű,
 - a televíziózást fontos otthoni, közös szórakozási formának tartó,
 - egészséges sznobizmusra hajlamos, high-tech iránt ragaszkodó fogyasztók.
16. Az eljárás alá vont digitális szolgáltatásához a FiberNet digitális televíziós szolgáltatással lefedett területein lehetett csatlakozni, ahol már megtörtént az eljárás alá vont hálózathoz való csatlakozás, vagy ahol az kiépíthető.⁴ A digitális szolgáltatás igénybevételéhez a FiberNet által biztosított vevőberendezés, azaz set-top-box volt szükséges, amely lehetővé tette, hogy az adott televízió készüléken fogható legyen a digitális adás, továbbá RCA és/vagy EUROSCART csatlakozóval felszerelt televíziókészülék. Ha egy televíziókészülék csak ún. RF (azaz koax) csatlakozóval rendelkezett, akkor azzal az előfizető nem tudta igénybe venni a szolgáltatást, mivel a set-top-box csak RCA és EUROSCART kimenettel rendelkezett. A set-top-box akciós kampánytól függően bérleti díj ellenében vagy bérleti díj nélkül volt igényelhető az eljárás alá vonttól. A FiberNet kétféle set-top-box-ot alkalmazott (Globalteq GCR300 CX és Kaon K-E2220CO típusút), melyek egyike sem rendelkezett HDMI-kimenettel.

V.

Az eljárás alá vont vizsgált magatartása

17. A versenyfelügyeleti eljárás tárgyát a FiberNet digitális kábeltelevíziós szolgáltatásának népszerűsítésével összefüggő, 2008. november 3-tól az eljárás kezdőnapjáig, 2011. február 1-ig alkalmazott teljes kereskedelmi gyakorlatának vizsgálata képezte, mely 12 marketingkampány keretében valósult meg, ún. marketing mix elven felépülve, azaz magukban foglalva az elektronikus, nyomtatott és direkt marketing eszközöket (saját honlap hirdetései és banner, rádió- és televízió spot, helyi televíziók képűjsága, napi-, heti-, kétheti-, havilapok, folyóiratok, kültéri óriásplakát, citylight, kirakati plakát, járműreklám, beltéri A/1 és A/3 plakát, számlakommunikáció, Hírmondó⁵, szórólap).
18. Az eljárás alá vont a 12 marketingkampányában – a II. kampány kivételével – az egyes kábeltelevíziós szolgáltatási csomagjait „digitálisként” népszerűsítette, kiemelve digitális szolgáltatásának előnyeit (így különösen: „digitális tv”, „kristálytisza kép és akár Dolby Digital 5.1-es hangminőség”, „digitális kép- és hangminőség”, „digitális [extra] minőség”, „prémium kép- és hangminőség”, „kristálytisza hangzás, pengeéles kép” stb.).⁶
19. Az eljárás alá vont kommunikációs tevékenységének összköltségét, illetve az egyes eszközök kommunikációs költségeit az üzleti titkot képező Vj/007-008/2011. számú irat és annak mellékletei tartalmazzák.
20. Az eljárás alá vont az egyes kampányokhoz kapcsolódóan reklámhatékonysági vizsgálatot nem végzett, a digitális kábeltelevíziós előfizetéseinek adatai szerint azonban a 2008.

⁴ Vj/007-006/2011. számú irat 12. pont

⁵ Hírmondó: az eljárás alá vontnak az előfizetők számláihoz mellékelt kiadványa.

⁶ A kereskedelmi kommunikációk tartalmát részletesen a Vj/007-025/2011. számú vizsgálati jelentés 2. melléklete ismerteti.

novemberi teljes előfizetői száma 2009 novemberére közel megháromszorozódott, 2010. novemberére pedig megnégyszereződött, és 2011 januárjáig is tovább növekedett.⁷ Mindazonáltal 2011 januárjában kábeltelevíziós előfizetőinek kevesebb mint 10%-a szerződött digitális csomagra, míg ez az arány a 12 legnagyobb műsorelosztó vállalkozás összesített adatait figyelembe véve az NMHH gyorsjelentése⁸ szerint több mint 50% volt.

VI.

Az eljárás alá vont előadása és kötelezettségvállalása

21. Az eljárás alá vont előadása⁹ szerint a digitális szolgáltatásainak bevezetése óta a hatályos jogszabályok, és az azoknak megfelelő szabványok szerint továbbítja a műsorszolgáltatók digitális jeleit változtatás nélkül az előfizetők felé, szabványos átviteli hálózatán keresztül. Álláspontja szerint – a hiányos jogi szabályozásból eredően – a digitális műsorszolgáltatás műszaki feltételei tekintetében, a Digitális Átállás Stratégiájában is megnevezett szabványok alkalmazása tekinthető elfogadható gyakorlatnak a műsorterjesztők részéről, ennek megfelelően a fejjállomása, a teljes átviteli út, a digitális jelfolyam időben és térben való kezelése, szolgáltatása tekintetében teljesíti a DVB és ETSI szabványokat.
22. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy jelenleg a digitális jeltovábbítás szükségszerűen magában foglalja – a digitális jelek fogadására nem képes tévékészülékek nagy száma miatt – a digitális jelek analóg jellé alakítását, így biztosítva, hogy a szükséges eszközök (set-top-box, analóg kábel) közbeiktatásával bármelyik tévékészülék – a hagyományos CRT-készüléktől, az újabb LCD-, vagy plazma televíziókészülékig – alkalmassá váljon a digitális szolgáltatások igénybe vételére. Álláspontja szerint a digitális jelek set-top-box-okkal történő analóg jellé alakítását követően az így továbbított jelek jelentősen jobb minőségűek, mint a teljes átviteli úton analógnaként továbbított jelek, emellett a digitális szolgáltatás előnyei, vagyis a különböző többletszolgáltatások – a minőségi javuláson túl is – (pl. elektronikus műsorújság, több hangszáv továbbítása, 5.1-es hangszáv továbbítása, stb.) így is igénybe vehetők.
23. Az eljárás alá vont álláspontja szerint a digitális kábeltelevíziós szolgáltatása célcsoportjának többsége a digitális szolgáltatás pontos, részletes működési elvét nem ismeri, azzal azonban tisztában vannak a fogyasztók, hogy a digitális szolgáltatás az analóg televíziózáshoz képest minőségi változást jelentő előnyökkel rendelkezik, így prémiumszolgáltatásnak is tekinthető.
24. Végül, az eljárás alá vont kiemelte, hogy bár egyelőre a háztartásokban használt televíziókészülékeknek csak a töredéke alkalmas arra, hogy a digitális jeleket analóg jelekké történő alakítás nélkül fogadja, figyelembe véve azonban, hogy a jövőben várhatóan ez az arány változni fog, törekedni fog arra, hogy az egyéni előfizetői igények alapján biztosítsa olyan set-top-box-ok alkalmazását, melyek alkalmasak a digitális jeltovábbításra HDMI-csatlakozón keresztül.
25. A Versenytanács előzetes álláspontjára reagálva¹⁰ az eljárás alá vont ismételt hangsúlyozta, hogy a vizsgált szolgáltatások a hatályos, digitális szolgáltatásokra vonatkozó szabványoknak teljes mértékben megfelelnek, így álláspontja szerint – az

⁷ Vj/007-006/2011. számú irat melléklete

⁸ Televízió gyorsjelentés, 2011. január; <http://www.nmhh.hu/dokumentum.php?cid=26306>

⁹ Vj/007-006/2011. és Vj/007-008/2011. számú iratok

¹⁰ Vj/007-031/2011. számú irat

elektronikus hírközlési iparágban elfogadott fogalmakat figyelembe véve – digitális szolgáltatásnak minősülnek. Ebből következően pedig – figyelembe véve az analóg és digitális szolgáltatások közötti, az átlagos fogyasztó számára érzékelhető különbségeket – legfeljebb pontatlan, de semmiképpen nem megtévesztő digitálisként hirdetni azokat. Ahhoz ugyanis, hogy egyértelműen ki lehessen mondani, miszerint egy adott szolgáltatás nem minősül digitálisnak, rendelkezésre kellene állnia jogszabályi szinten, de legalább a felügyeleti hatóság által közreadva olyan szabványoknak, elvárásoknak, kötelezéseknek, amelyek egyértelműen meghatározzák a digitális szolgáltatás fogalmát.

26. Az eljárás alá vont értelmezésében a definíció körüli bizonytalanságot maga az előzetes álláspont is elismerte, az NHH / NMHH állásfoglalása alapján utalva arra, hogy a digitális szolgáltatás fogalma nem csak egyféleképpen értelmezhető, hanem megkülönböztethető műszaki és szolgáltatási dimenzió. Véleménye szerint az előzetes álláspont is felismerte azt, hogy bár – az NHH / NMHH szerinti – műszaki értelemben nem tekinthető teljes mértékben digitálisnak a nyújtott szolgáltatás, de a társadalmi közfelfogás, és az iparágban elfogadott gyakorlat szerint (vagyis szolgáltatási szempontból) igen, ezért az nem sérti az analóg készülékkel rendelkező előfizetők érdekeit. Amikor a digitális szolgáltatásokkal kapcsolatos kommunikáció vizsgálatára kerül sor, véleménye szerint ez utóbbi szempontból kell megítélni a digitális szolgáltatás és a megtévesztés fogalmát.
27. Ennek keretében kiemelendő, hogy a magyar háztartásokban még mindig nagyon alacsony arányban vannak HDMI-bemenettel rendelkező tévékészülékek, és a Vj-144/2009. számú eljárás tapasztalatai alapján az előfizetőknek csak igen csekély része vette igénybe a HDMI-kimenettel rendelkező set-top-box-okat, annak ellenére, hogy erről a lehetőségről külön értesítette őket a szolgáltató. Ez többek között azt is alátámasztja, hogy az előfizetők a digitális szolgáltatás igénybevételekor nem elsősorban azt a szubjektív paramétert tekintik mérvadónak, hogy a kép minősége jobb, hanem a digitális szolgáltatás számos egyéb előnyét.
28. Előadta, hogy a digitális szolgáltatás fogalmát a fogyasztók jelentős többsége igényeinek alapul vételével célszerű megközelíteni. E körben figyelembe veendő, hogy a fogyasztók jelentős többsége nem is képes azt a fajta digitális szolgáltatást igénybe venni, amit a Versenytanács digitálisként értelmez, és így álláspontja szerint egy olyan fogyasztói csoport definiálná magát a digitális szolgáltatás fogalmát, ami még mindig nem meghatározó a piacon. Ezért a jelenleg a fogyasztók többsége által teljes mértékben élvezhető digitális szolgáltatásokat digitálisként hirdetni véleménye szerint nem megtévesztő. A szolgáltatás teljes spektrumát figyelembe véve megállapítható, hogy az döntő mértékben kétségtelenül digitális jellegű volt, még a HDMI-képes tévékészülékkel rendelkező fogyasztók tekintetében is. Ráadásul ezen előfizetői kör a szolgáltatásoknak azokat az elemeit igénybe tudta venni (pl. nagyobb csatornaszám, EPG stb.), amik az eljárás alá vont tapasztalatai szerint a legfontosabb szempontok a digitális szolgáltatás választásánál.
29. Megjegyezte továbbá, hogy – tekintettel arra, hogy a vizsgált időszak döntő részében a többi szolgáltató többsége sem biztosított HDMI-kimenetű set-top-box-ot előfizetőinek – a vizsgált kampányok nem voltak alkalmasak a gazdasági verseny érdemi befolyásolására sem.
30. A fentiek rögzítése mellett az eljárás alá vont ugyanakkor előadta, hogy a Versenytanács által az előzetes álláspontban kifejtett elvárások alapján mindent megtesz annak érdekében, hogy az előfizetők erre vonatkozó igénye esetén HDMI-kimenettel rendelkező set-top-box-

okat bocsásson a rendelkezésükre, külön díj ellenében. Emellett az eljárás alá vont figyelmet kíván fordítani arra, hogy addig is, amíg az ilyen set-top-box-ok igénybe vehetőek lesznek, kommunikációja során a fogyasztók számára egyértelművé tegye, hogy a HDMI-bemenetű tévékészülékek nem képesek a digitális szolgáltatás előnyeit teljes mértékben kihasználni.

31. Mindezekre tekintettel az eljárás alá vont a Versenytanács előzetes álláspontjára adott észrevételeiben az alábbi – a Versenytanács által tartott tárgyalást követően pontosított, kiegészített – kötelezettségvállalást tette:¹¹

- (1) 2012. február 01. napjától kezdődően lehetővé teszi előfizetői részére HDMI-kimenettel rendelkező set-top-box-ok havi bérleti díj ellenében történő igénybe vételét. Ezt a lehetőséget meglévő és új előfizetői számára is biztosítja.
- (2) A HDMI set-top-box-ok havi bérleti díját az előfizetői szerződés időtartamától függően alakítja ki azzal, hogy azok – a jelenlegi rendszerben alkalmazott díjazáshoz képest számított – többlet bérleti díja legfeljebb havi bruttó 1.500,- Ft lesz. Ennek megfelelően a HDMI set-top-box-ok havi díjának összege
 - 1.500,- Ft lesz határozott időtartamú (vagy hűségidő vállalásával megkötött) szerződés esetén, és
 - az Általános Szerződési Feltételekben megállapított díjszabás szerinti díj (azaz jelenleg bruttó 832,- Ft, ami az ÁFA emelkedése esetén azzal egyező mértékben emelkedhet) + 1.500,- Ft, azaz összesen bruttó 2.332,- Ft lesz határozatlan időtartamú szerződés esetén.
- (3) Az 1.500,- Ft-os díjat 2013. január 31. napjáig nem emeli, és abba az ÁFA emelkedését sem építi be, valamint az előfizetőket egyéb fizetési kötelezettség a set-top-box-ok használatával kapcsolatban nem fogja terhelni.
- (4) Az új set-top-box-ok bevezetéséről és annak többlet-díjáról – a vállalt határidőt megelőzően legalább 30 nappal a módosított Általános Szerződési Feltételek megküldésével – értesíti a felügyeleti hatóságot, illetve az Általános Szerződési Feltételekben meghatározott módon (számlalevélen) értesíti előfizetőit.
- (5) A fentiekén túl az új set-top-box-ok bérelhetőségének bevezetését megelőzően honlapján és számlalevélen is tájékoztatja meglévő előfizetőit arról, hogy a jelenlegi set-top-box-ok csak analóg videó kimenettel rendelkeznek, és a digitális kimenetű set-top-box-ok beszerzése és elérhetővé tétele folyamatban van. A tájékoztatás szövegét annak konkrét formájához igazodva fogalmazza meg az eljárás alá vont, azonban azok az alábbi elemeket minimálisan tartalmazni fogják:
 - jelenleg a digitális tévészolgáltatáshoz biztosított set-top-box készülék csak analóg TV csatlakozással rendelkezik,
 - az InviteI Zrt. 2012. február 01. napját követően HDMI-kimenettel rendelkező set-top-boxok bérlését is lehetővé teszi,
 - ezt milyen módon, feltételekkel és milyen díjon lehet igénybe venni.
- (6) Továbbá, a Versenytanácsot legkésőbb 2012. február 28. napjáig tájékoztatja a fentiek teljesítéséről, az Általános Szerződési Feltételek módosított rendelkezéseinek, a számlalevélen történt értesítés szövegének és mintapéldányának, a honlapon közzétett

¹¹ Vj/007-031/2011., Vj/007-034/2011. és Vj/007-035/2011. számú iratok

tájékoztatás szövegének, valamint bármely egyéb kommunikáció ismertetésének a megküldésével.

VII.

Jogi háttér

32. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint az Fttv. hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.
33. Az Fttv. 2. §-ának
- a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,
 - b) pontja szerint vállalkozás, aki a kereskedelmi gyakorlat tekintetében önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével összefüggő célok érdekében jár el,
 - c) pontja rögzíti, hogy a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog – ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket – (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,
 - d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,
 - h) pontja szerint az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.
34. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhírneműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).
35. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is.

Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. A (2) bekezdés szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

36. Az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontja rögzíti, megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére – olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:
- b) az áru lényeges jellemzői.
37. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára. A (3) bekezdés szerint a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.
38. Az Fttv. 14. §-a szerint a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.
39. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra a GVH eljárása tekintetében – az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel – a Tpv. rendelkezéseit kell alkalmazni.
40. A Tpv. 75. §-ának (1) bekezdése szerint ha a hivatalból indult versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartás tekintetében az ügyfél kötelezettséget vállal arra, hogy magatartását meghatározott módon összhangba hozza a Tpv., illetve az EK-Szerződés 81-82. cikkének rendelkezéseivel, és a közérdek hatékony védelme e módon biztosítható, az eljáró versenytanács végzéssel – az eljárás egyidejű megszüntetésével – kötelezővé teheti a vállalat teljesítését, anélkül, hogy a végzésben a törvénysértés megvalósulását, vagy annak hiányát megállapítaná. A végzés ellen külön jogorvoslatnak van helye (82. §). A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdés szerinti végzés meghozatala nem zárja ki azt, hogy az ügyben – a körülmények lényeges változása miatt, illetve akkor, ha a végzés a döntés meghozatala szempontjából fontos tény félrevezető közlésén alapult – újabb

versenyfelügyeleti eljárás kerüljön megindításra. Az újabb versenyfelügyeleti eljárás során rendelkezni kell a korábban az (1) bekezdés alapján hozott végzéről.

41. Az Fttv. 27. §-ának (3) bekezdése rögzíti, hogy a Tpvt. 75. §-a szerinti kötelezettségvállalás alkalmazásának akkor is helye lehet, ha az ügyfél a vizsgált magatartással időközben felhagyott. Ilyen esetben a magatartás megismétlésétől való tartózkodásra lehet kötelezettséget vállalni.
42. A Tpvt. 76. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a vizsgáló utóvizsgálatot tart a 75. § szerinti végzésben meghatározott kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében. A (4) bekezdés a) pontja rögzíti, hogy az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben, ha az ügyfél a kötelezettséget nem teljesítette, végzéssel bírságot (78. §) szab ki, kivéve, ha a körülmények változására tekintettel a kötelezettség teljesítésének kikényszerítése nem indokolt; ilyen esetben, továbbá akkor, ha az ügyfél a kötelezettséget teljesítette, az utóvizsgálatot végzéssel megszünteti.

VIII.

A Versenytanács döntése

43. A Versenytanács az eljárás során feltárt valamennyi tény és körülmény együttes mérlegelése után úgy ítélte meg, hogy a közérdek leghatásosabban eljárás alá vontnak a jelen végzés 31. pontjában ismertetett vállalatának elfogadásával biztosítható, mely által a vizsgált magatartásnak a törvény rendelkezéseivel való összhangba hozása rövid időn belül megvalósul.
44. E körben a Versenytanács figyelemmel volt az eljárás alá vont digitális kábeltelevíziós előfizetői számának alakulására, illetve a HDMI-csatlakozással felszerelt televíziók (országos) elterjedtségére,¹² valamint arra, hogy a fogyasztók a digitális programcsomagokra történő előfizetéssel az analóg műsorterjesztésnél mindenképpen jobb minőségű szolgáltatást kaptak, és a digitális szolgáltatás egyéb előnyeit az analóg csatlakozású set-top-box-szal is élvezhették. Emellett kiemelendő, hogy bár az eljárás alá vont szolgáltatása a HDMI-bemenettel nem rendelkező televízió-vevőkészülékkel rendelkező fogyasztók vonatkozásában sem minősült műszakilag digitálisnak, esetükben ugyanakkor fogyasztói érdeksérelem nem volt azonosítható.
45. Mindezekre tekintettel a Versenytanács a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

IX.

Egyéb kérdések

46. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
47. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál – a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak

¹² Kutatás az NHH részére az Ariosz Kft. közreműködésével: Hírközlési és médiafogyasztási szokások, lakossági attitűdök, 2008. november, Forrás: <http://www.nmhh.hu/dokumentum.php?cid=18390>

figyelembevételével – a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.

48. Az eljárás alá vont által tanúsított kereskedelmi gyakorlat alkalmas volt a gazdasági verseny érdemi befolyásolására, tekintettel arra, hogy a piac jelentős szereplőjének minősülő, jelentős nettó árbevétellel rendelkező eljárás alá vont kereskedelmi gyakorlata a fogyasztók széles körét elérő, számos településen alkalmazott kommunikációs eszközök útján, több éven keresztül valósult meg. Erre tekintettel a Versenytanács megállapította a GVH hatáskörének jelen ügybeni fennálltát.
49. A versenyfelügyeleti eljárás ügyintézési határideje 2012. január 11., figyelemmel a Tpv. – Fttv. 27. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó – 63. §-a (2) bekezdésének a) pontjára és (5) bekezdésének a) pontjára.
50. A jelen végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 75. §-ának (1) bekezdése, illetve 82. §-a biztosítja.

Budapest, 2011. december 5.

Váczai Nóra s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Dobos Gergely s.k.
versenytanácsstag

dr. Zlatarov László s.k.
versenytanácsstag